Nâng cấp cơ sở chiếu xạ đáp ứng quy định xuất khẩu hoa quả tươi sang Mỹ

Trong khuôn khổ chương trình xúc tiến thương mại đưa trái cây chiếu xạ kiểm dịch tại Trung tâm Chiếu xạ Hà Nội (Viện Năng lượng nguyên tử Việt Nam) xuất khẩu sang thị trường Mỹ, vừa qua đoàn chuyên gia Bộ Nông nghiệp Mỹ đã đến thăm và làm việc tại Trung tâm Chiếu xạ Hà Nội nhằm khảo sát các điều kiện về kỹ thuật và cơ sở vật chất đáp ứng các yêu cầu trong công tác chiếu xạ kiểm dịch trái cây xuất khẩu.

Đoàn chuyên gia Mỹ chụp ảnh lưu niệm với lãnh đạo Trung tâm.

Tại buổi làm việc, ông Phan Việt Cương, Giám đốc Trung tâm Chiếu xạ Hà Nội cảm ơn sự hợp tác chặt chẽ của Bộ Nông nghiệp Mỹ với Trung tâm trong thời gian qua, đồng thời bày tỏ mong muốn thúc đẩy hợp tác chặt chẽ hơn nữa với Bộ Nông nghiệp Mỹ, nhất là cơ quan kiểm soát sức khỏe động thực vật (APHIS) và các bên liên quan nhằm sớm đưa trái cây chiếu xạ kiểm dịch tại Trung tâm Chiếu xạ Hà Nội xuất khẩu sang thị trường Mỹ.

Bà Erica R. Grover, Giám đốc chương trình tiền thông quan hàng hóa khu vực Châu Á - Châu Đại Dương, Bộ Nông nghiệp Mỹ ghi nhận những nỗ lực của Trung tâm trong việc nâng cấp thiết bị chiếu xạ để tham gia Chương trình tiền thông quan hoa quả tươi xuất khẩu trong thời gian qua, đề nghị Trung tâm tiếp tục đẩy mạnh việc tìm kiếm đối tác để APHIS có thể thực hiện việc kiểm tra đánh giá thiết bị trong thời gian sớm nhất.

Ông Trần Minh Quỳnh, Phó Giám đốc Trung tâm Chiếu xạ Hà Nội báo cáo tại buổi làm việc.

Liên quan đến những khuyến cáo trước đây của Bộ Nông nghiệp Mỹ về thiết bị chiếu xạ kiểm dịch, thay mặt Trung tâm, ông Trần Minh Quỳnh báo cáo tóm tắt công việc mà Trung tâm đã triển khai từ năm 2022 đến nay để đáp ứng yêu cầu của APHIS. Ngoài việc bổ sung nguồn chiếu xạ đầu năm 2022, nâng cấp cơ sở vật chất, lắp đặt thêm bẫy côn trùng, hệ thống an ninh, phòng cháy chữa cháy, và phòng làm việc cho chuyên gia Mỹ sang thực hiện công việc kiểm dịch, năm 2023, Trung tâm đã đầu tư các hệ đo liều B3 DoseStix và Gafchromic HD-V2, được hiệu chuẩn và truy xuất tại phòng chuẩn liều cao GEX của Viện Tiêu chuẩn và Công nghệ Quốc gia Hoa Kỳ (NIST), và RISO của Đại học Kỹ thuật Đan Mạch (Technical University of Denmark - DTU). Trong đó, liều kế B3 DoseStix được chuẩn trong dải đo 400-1000 Gy và 5-80 kGy; liều kế Gafchromic HD-V2 được chuẩn trong dải liều 80-1040 Gy, đáp ứng tốt việc đo liều chiếu xạ kiểm dịch trong dải liều 100-1000 Gy.

Theo ông Hao Chen, chuyên gia đo liều của Cơ quan kiểm soát sức khỏe động thực vật Hoa Kỳ, khó khăn hiện tại vẫn là việc cần có đối tác phía Việt Nam để đảm bảo công tác kiểm tra, đánh giá cơ sở cũng như thực hiện lập bản đồ liều sản phẩm trước khi được phép tham gia Chương trình tiền thông quan. Thay mặt đoàn chuyên gia, bà Erica R. Grover cảm ơn báo cáo chi tiết của Trung tâm và đề xuất Trung tâm phối hợp chặt chẽ với các bên có liên quan để công ty CBS có thể làm đối tác của APHIS, hoặc thông qua Cục Bảo vệ thực vật và Hiệp hội kinh doanh trái cây xuất khẩu hợp nhất các đối tác thành một đối tác duy nhất có thể điều phối việc chiếu xạ kiểm dịch tại các cơ sở chiếu xạ được phê duyệt ở Việt Nam.

Sau khi trực tiếp khảo sát việc nâng cấp cơ sở, các chuyên gia thống nhất đề nghị Trung tâm xem xét thực hiện việc kiểm dịch ngay trong kho lạnh để hạn chế tối đa sự xâm nhập của các côn trùng không thuộc đối tượng kiểm dịch (non-target insect) có trong môi trường có thể nhiễm vào hàng hóa sau khi đã kiểm tra. Phía Hoa Kỳ cũng khuyến cáo phải có khu vực riêng được quy định cho nông sản không đạt chất lượng sau khi xử lý chiếu xạ kiểm dịch, tuân thủ các quy trình vệ sinh nhà xưởng theo quy trình thực hành chiếu xạ chuẩn (SOP) để đảm bảo chất lượng chiếu xạ kiểm dịch. Các chuyên gia tin tưởng và kỳ vọng rằng sau khi thực hiện các thay đổi trên và có được đối tác, Trung tâm có thể xử lý chiếu xạ kiểm dịch đối với quả vải thiều Bắc Giang xuất khẩu sang Mỹ trong năm 2025, nhằm giảm giá thành xử lý do phải vận chuyển vào miền Nam như hiện nay. Điều này cũng giúp duy trì độ tươi, ngon của trái cây để cạnh tranh trên thị trường Mỹ.

Đoàn chuyên gia khảo sát cơ sở vật chất khu vực chiếu xạ.

Nhất trí với những đề xuất từ phía các chuyên gia, Lãnh đạo Trung tâm Chiếu xạ Hà Nội cam kết tiếp tục nỗ lực để hợp tác với đối tác của APHIS tại Việt Nam, nâng cấp cơ sở để đáp ứng quy định của APHIS về chiếu xạ kiểm dịch hoa quả tươi xuất khẩu sang Mỹ. Hai bên tin tưởng quả vải sẽ được chiếu xạ kiểm dịch tại Trung tâm Chiếu xạ Hà Nội để xuất khẩu sang Mỹ trong vụ vải thiều 2025, đồng thời hy vọng đây là bước khởi đầu cho việc xuất khẩu các loại quả khác từ miền Bắc.

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST).